



4500

Tekst: Gerard Ouweneel, illustratie: Erik van Ommen

Achter Goudswaard stond ik met anderen over de Korendijksche Slikken te turen, op zoek naar een Zearend en Dwergganzen. Oók door zijn telescoop loerend, vroeg een belendend vogelaar 'Hoe hoog zit u?' Omdat ik niet direct doorgrondde waarop de man doelde, gaf ik als bescheid 'Ik weet het niet', ongetwijfeld de door de mens het vaakst uitgesproken zin. In dit geval achteraf juist. Want ik wist toen niet hoeveel soorten vogels ik had gezien, en trouwens nu nog niet. Maar ik ga wel aan het tellen. Zijn het er meer dan vijftienhonderd, dan welkom bij de Club 4500. Dat vereist uitleg. Heeft de Nederlandse vogelaar op deze wereld meer dan vijftienhonderd vogelsoorten waargenomen in het wild, dan krijgt hij desgewenst plaats op een lijst met namen van collega-vogelaars die in ieder geval één eigenschap gemeen hebben: ze zijn goede

klanten van luchtvaartmaatschappijen. De Club 4500 stimuleert het reizen om veel vogelsoorten te zien. Het verbaast niet dat de club voortkwam uit de Dutch Birding Association. De naam ontstond omdat naar oordeel van doorgewinterde ornithologische globetrotters het zien van vijfenveertighonderd vogelsoorten niet meevalt. 'De vierduizend is relatief gemakkelijk te halen,' stelt Marc Guyt, die per 1 september 2003 zelf op 3200 soorten zat. Boven de vierduizend wordt het sprokkelen, vindt Marc. Maar omdat op 1 september 2003 slechts tien landgenoten het tot boven de vierduizend soorten wisten te schoppen, is dat 'relatief gemakkelijk' misschien een understatement.

Degene die de barrière van vijftienhonderd soorten is gepasseerd, weet ten minste zeventig collega-vogelaars boven zich.



Nummer één staat Jan Vermeulen, die tot dusver het tot dik boven de zesduizend soorten bracht. Op de tweede plaats staat toch nog steeds Jowi de Roever, die al sinds 1992 niet meer meedoet. In dat jaar overleed Jowi. Hij stond toen op eenzame hoogte. Samen gingen wij een paar maal op reis, zodat ik meemaakte hoe het met dat bijeen-sprokkelen van soorten toeging. Op een Utrechtse Dutch Birding toogdag viel het besluit 's winters naar Japan te gaan. Van de partij was ook Gerard Steinhaus, die toen nummer één stond op de lijst van in Nederland waargenomen soorten. Gerards zorg was dat tijdens zijn afwezigheid collega's er eentje zouden ontdekken, die op zijn lijst ontbrak. In Japan lokten drie schitterende soorten kraanvogels, Stellers Zearend en Blakistons Visuil. Bovendien had Jowi de zinnen gezet op wat endemen en op een meeuw die hij miste in zijn vrijwel complete mondiale collectie meeuwensoorten. Alles lukte, maar niet zonder ploeteren. Een van de begeerde endemen was de Japanse Groene Specht. Na uren vruchteloos sjouwen door een ongestuurd Japans woud, zat hij terugkeer van de tocht een exemplaar in de boom waaronder de huur-Mitsubishi geparkeerd stond. Terug op Narita, de internationale luchthaven van Japan, hoorden wij dat ergens in het land een Chinese Zaagbek te zien was. Het volgende moment stond Jowi bij een informatiebalie te proberen binnen zijn agendaverplichtingen vluchten om te boeken, teneinde voor die zaagbek het land weer in te reizen. Wat is fijner dan door de wereld te reizen op zoek naar vogels? Niets toch? Nodig zijn een soepele verlofregeling, een bovenmodaal vakantiebudget, een ruimdenkende partner en een dosis uithoudingsvermogen. Kandidaat-clubleden doen er goed aan het laatste aspect niet te onderschatten. Is men bereid een fors bedrag aan ponden sterling neer te tellen, dan kan het Britse Bird Quest haar reisdeelnemers stevig op weg helpen. Om gehaaste zakenlieden te helpen aan soorten, introduceerde Bird Quest 'swift-reizen', hetgeen stond voor zoveel mogelijk vogelsoorten in korte tijd. Toen schrijver nog bij die categorie vogelaars viel in te delen, ging hij met Bird Quest swiften naar en door Costa Rica. Het uitstapje leverde een melkweg aan vogelsoorten op, dat wel. Maar er was een moment dat ik werkelijk slapend meesjokte, een gewaarwording die

mij sinds de militaire diensttijd niet meer had overmeesterd. In Kazachstan, een paar jaren later, deelde ons gezelschapje in Almaty (vroeger Alma-Ata, red.) het hotel met een Bird Quest-swift. Breduit genoten wij 's avonds van een omvangrijk diner, voorzien van een ruim assortiment gedistilleerd. Een tafel verder zaten de 'swiften'. Of liever, stonden. Gehaast namen ze een karig maal in, gereed om weer uit te rukken... 's avonds weer een paar uren de berg op voor die ene nog openstaande Heggenmus. Want weer thuis riskeerden ze op hun mededeling 'naar Kazachstan geweest' niet de vraag voorgeschoteld te krijgen 'wat heb je daar gezien', maar 'wat heb je gemist?' Meesmuilend keken wij toe. En wat ongemakkelijk. Want wij hadden die Heggenmus ook niet gezien.

Zijn er Nederlandse vogelaars die er niet toe komen hun soorten te tellen en daardoor een prominente plaats missen? Ongetwijfeld. Zo zou ik graag weten 'hoe hoog Jan Smit zit'. Met Jan maakte ik menige reis, meestal naar bestemmingen waarvan hij achteraf bekende er al eerder te zijn geweest. Bescheiden als hij is, weet Jan zijn belevenissen meesterlijk voor zich te houden. Eens, in juli 1993, varende richting Bering Straat met rondom de Fedor Matisen voortdurend Dunbekpijlstormvogels, zei Jan op het bovendeck achteloos 'tja, een paar maanden geleden zag ik ze op Tasmanië bij hun nestholen...' Weet men Jan eenmaal aan het vertellen te krijgen, dan wordt het om hem heen allengs stiller, in steeds wijder kring. Verhalen over Amsterdam-eiland, over de Karakoram, op winters Groenland en varen door de Ross Zee. Jans belevenissen hebben de pil van lange nachtvluchten naar ver weg gelegen vogelbestemmingen menigmaal verteerbaar gemaakt.

Maar goed, vooral nodig is dus uithoudingsvermogen. Clubbulletin 3 beschrijft een denkbeeldige soorten-odyssee over het endemenparadijs de Filippijnen, die 68 dagen in beslag neemt. Er staat een veelzeggende foto bij van auteur Jan van der Laan, genomen bij Mount Katanglad, voorzien van het onderschrift 'dat zelfs hij wel eens moe wordt...!' Ook een foto van een Apenarend, de Great Philippine Eagle, genomen vanaf een uitkijkpunt bij Mount Katanglad. Om die godenvogel te zien, wil ik wel naar dat uitkijkpunt toegaan. Bedankt voor de tip, Jan!